

De linkse partijen en ook de VVD negeren de wens van hun kiezers – en graven zo hun eigen graf

Posted on 29 november 2023 by Harrie Verbon

In maart van dit jaar schreef ik in een opiniestuk in *de Volkskrant* dat het beperken van de asielinstroom ook in het belang is van linkse partijen. Laten we eens ruim uit dat stuk citeren:

'De huidige omvang van de asielinstroom betekent dat de Nederlandse bevolking blijft groeien, zodat er meer huizen gebouwd moeten worden, waarvoor natuur wordt opgeofferd. Dat is goed voor de bouwsector en zal daarom tot meer economische groei leiden, maar groei staat juist niet op het verlanglijstje van links. Door de hoge asielinstroom neemt ook de druk op de zorg toe, met nog meer wachtlijsten tot gevolg. Tenslotte zal bij de huidige asielinstroom de ongelijkheid toenemen. Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) heeft immers berekend dat 15 procent van de volwassen niet-Westerse migranten in Nederland arm is, terwijl van alle autochtone Nederlanders slechts 3 procent arm is.'

Het verkiezingsprogramma van GroenLinks/PvdA biedt geen duidelijkheid

Hebben de linkse partijen zich iets van deze 'aanbeveling' aangetrokken? Als we bijvoorbeeld naar het verkiezingsprogramma van GroenLinks/PvdA kijken, zien we helemaal geen beperking van de asielinstroom. Enige citaten:

'Het individueel recht op asiel blijft onverkort gelden. Meer door de VN geselecteerde vluchtelingen worden door de EU-lidstaten actief uitgenodigd op basis van de ernst van hun situatie. (…) Aan de buitengrenzen van Europa krijgen mensen uit veilige herkomstlanden zo vroeg mogelijk duidelijkheid, met een korte en eerlijke procedure, en een menswaardig verblijf totdat hun mogelijke terugkeer kan worden uitgevoerd. Pushbacks aan de buitengrenzen van Europa worden niet geaccepteerd. (…) We bevorderen de terugkeer van uitgeprocedeerde asielzoekers. (…) De opvang vormt een plek waar vluchtelingen en buurtbewoners elkaar ontmoeten door samen te leven, te leren en te werken. In plaats van gedwongen nietsdoen, kunnen vluchtelingen zo een begin maken met integratie in onze samenleving.'

De intentie van GroenLinks/PvdA is wellicht om alleen 'echte' vluchtelingen toe te laten en geen als vluchteling vermomde arbeidsmigranten. Uitgeprocedeerde asielzoekers moeten immers terugkeren (maar waarheen dan als ze ongedocumenteerd zijn?). Er ontbreekt echter een duidelijke omschrijving van wie wel of niet het recht heeft op asiel. Zonder duidelijke criteria en met het soepele toekenningenbeleid van Nederland (vergeleken met andere EU-landen), zullen dan toch veel asielzoekers een status krijgen.

Wel opvallend is dat het erop lijkt dat GroenLinks/PvdA de asielprocedure aan de buitengrenzen van de EU wil laten plaats vinden: 'snel en eerlijk'. Dat zou inderdaad het meest efficiënt zijn: bijvoorbeeld op 'lege' eilanden in de Middellandse Zee. Migranten die zonder status naar andere plaatsen in de EU reizen, zou dan de toegang ontzegd moeten worden. Dat zou een soort officiële rechtmatige 'push-back' zijn.

Had GroenLinks/PvdA zoiets in gedachten? Waarschijnlijk toch niet. Het was toch eerder een houding van 'laat iedereen maar komen', zoals blijkt uit de volgende zinsnede:

'Binnen Nederland gaan we de chaos binnen de asielketen te lijf. Goede opvang vereist een eerlijke spreiding van asielzoekers over het hele land. Daarom willen we dat alle gemeenten evenredig bijdragen aan de opvang van asielzoekers.'

Om met Caroline van der Plas te spreken: GroenLinks/PvdA wil van heel Nederland een Ter Apel maken.

Hoe zit het me de arbeidsmigratie?

Over asielmigratie had de fusiepartij van Frans Timmermans dus weinig anders te melden dan 'iedereen mag hier asiel aanvragen'. Maar hoe zit het met arbeidsmigratie?

Het is al geruime tijd bekend dat arbeidsmigratie veel omvangrijker is dan asielmigratie. Arbeidsmigranten bestaan grofweg uit twee typen. Ten eerste migranten die laaggeschoold werk verrichten in de vleesverwerkende industrie, de tuinbouw en dergelijke. Ten tweede hooggeschoolde migranten die in *high tech*-bedrijven werken. Het verkiezingsprogramma van GroenLinks/PvdA zegt er dit over:

'Onze keuze voor hogere lonen en goede arbeidsvoorwaarden betekent dat het overschot aan slecht betaald, vies en gevaarlijk werk verdwijnt. We koesteren het individuele recht om binnen de EU in een ander land te werken als een groot goed, maar maken een einde aan de uitbuiting van arbeidsmigranten als verdienmodel voor werkgevers. Deze vorm van arbeidsmigratie zal dus afnemen. Bovendien staan we niet langer toe dat werkgevers de kosten en risico's van ongereguleerde arbeidsmigratie afwentelen op de samenleving. Denk bijvoorbeeld aan de leefbaarheid van wijken die onder druk staat omdat werkgevers hun arbeidsmigranten onder erbarmelijke omstandigheden huisvesten.'

Goede punten, maar hoe denkt GroenLinks/PvdA tot hogere lonen voor vies en gevaarlijk werk te komen? Dat blijft onduidelijk. Misschien via een hoger minimumloon, zodat ook laaggeschoolde arbeidsmigranten beter betaald moeten worden. GroenLinks/PvdA hoopt kennelijk dat dan ook de vraag naar deze arbeidsmigranten zal dalen.

Dat kan wel eens een ijdele hoop blijken. Bij hogere minimumlonen zullen ook veel, zo niet alle functies boven het minimumniveau in hogere loonschalen terechtkomen. Er is overigens reden genoeg om de lonen in Nederland over de hele

breedte te laten toenemen. De lonen zijn immers al decennia aan het achterblijven en niet alleen in Nederland. Overal in de Westerse wereld lijken werkenden onderbetaald te worden.

Als de minimumlonen stijgen, zullen de aspergeplukkers uit Roemenië ook een hoger loon krijgen. De asperges moeten dan in prijs stijgen. Maar als het hele loongebouw omhoog schuift, gaan we natuurlijk toch nog die duurdere asperges eten. Er zal dus geen arbeidsmigrant minder komen plukken, ook als ze beter betaald krijgen. Het is kortom waarschijnlijk niet meer dan een vrome wens van GroenLinks/PvdA dat hogere lonen vies werk het land uitjagen.

65 procent van de Nederlanders wil minder asielmigranten

Migratie was een van de belangrijkste onderwerpen de afgelopen verkiezingen. Uit onderzoek van Ipsos bleek dat 65 procent van de Nederlanders het aantal asielmigranten naar beneden wil. Die wens hebben de linkse partijen gemist. Tijdens de campagne bestreden ze de opvattingen van Geert Wilders. Ze hadden beter met hem mee kunnen gaan in zijn pleidooi voor een asielstop. Dat deden ze niet, met als triest dieptepunt Rob Jetten die met de boodschap kwam dat er bij D66 geen enkele potentiële immigrant wordt tegengehouden. Dit zegt het verkiezingsprogramma van D66 over migratie:

'We zetten meer in op hoogwaardige arbeidsmigratie, zorgen voor een stabiele en robuuste opvangketen met menswaardige opvang voor vluchtelingen en zijn strenger bij asielzoekers die geen kans hebben om hier te blijven.'

'Strenger zijn', wat is dat? En wie heeft er geen kans om hier te blijven? Daar blijkt D66 geen idee over te hebben. Geen van de linkse partijen had en heeft een idee hoe je asielmigratie kunt beperken. Geen wonder dus dat ze zestien Kamerzetels minder hebben gekregen van de Nederlandse kiezers. Inmiddels bezetten ze nog maar 31 procent van de zetels in de Tweede Kamer.

Daarmee lijkt toch de vroegere boodschap van Wilders dat de Kamer een 'nepparlement' is, niet meer de waarheid te zijn. Wilders bedoelde daarmee te zeggen dat het parlement niet deed wat de meerderheid van de kiezers vond. De parlementaire discussie ging – we schrijven het jaar 2015 – over het opnemen van

asielzoekers tijdens de Syrische burgeroorlog.

Het probleem is natuurlijk dat in onze representatieve democratie kiezers op die politieke partijen stemmen waar ze het meeste van hun eigen opvattingen in herkennen. 'Het meeste': dat wil zeggen dat niet alle opvattingen van de partij waar een kiezer op stemt, door die kiezer wordt gedeeld. Als een meerderheid van de bevolking tegen een soepel asielbeleid is, wil dat dus nog niet zeggen dat een meerderheid in het parlement ook tegen een soepel asielbeleid is.

Maar die tijden lijken voorbij te zijn, want bijna alle partijen die beperking van vooral de asielmigratie willen, kregen de zegen van de kiezer: PVV (plus 20), NSC (plus 20) en BBB (plus 6).

Ook de VVD werd afgestraft

Opvallend was wel dat die andere grote partij die beperking van de asielinstroom wilde – de VVD – door de kiezers werd gestraft (min 10). Waarschijnlijk niet om haar asielstandpunt, maar om het ontbreken van asielbeleid tijdens de afgelopen kabinetsperiode. Die afstraffing deed kennelijk zo'n pijn dat de VVD in de volgende kabinetsperiode niet meer wil regeren, maar op zijn hoogst gedogen.

Daarmee is de kans dat er een kabinet komt dat eindelijk een effectief migratiebeleid voert, direct tot bijna nul gereduceerd. De VVD negeert daarmee ook de wens van haar eigen kiezers. De linkse partijen liggen in hun electorale graf, maar de VVD ligt er inmiddels al naast. Sterker, de houding van de VVD kan tijdens de formatie wel eens tot een wonderbaarlijke herrijzenis van links leiden.

Harrie Verbon *was hoogleraar openbare financiën aan de Universiteit van Tilburg. Zie hier zijn blog.*

De donateurs vormen het fundament *van* ***Wynia's Week****. U maakt het als donateur mogelijk dat ons online magazine 104 keer per jaar verschijnt.* ***Doneren kan op verschillende manieren****, kijk* ***HIER****. Alvast hartelijk dank!*